



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VIII — Nr. 8

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 17 ianuarie 1996

SUMAR

	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 41 din 12 aprilie 1995.....	1-3
Decizia nr. 97 din 24 octombrie 1995.....	3-5
★	
Decizia nr. 68 din 28 iunie 1995.....	6-7
Decizia nr. 122 din 28 noiembrie 1995.....	7-8
★	
Rectificare.....	8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 41*) din 12 aprilie 1995

Viorel Mihai Ciobanu — președinte
Antonie Iorgovan — judecător
Miklós Fazakas — judecător
Gabriela Radu — magistrat asistent

Completul de judecată, convocat potrivit art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, constată:

În fața Curții de Apel Târgu Mureș, în cauza ce formează obiectul Dosarului nr. 1.308/1994, Societatea Comercială „Florida Impex” — S.R.L. a invocat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 12/1991 privind impozitul pe profit, care prevăd obligativitatea plății unei taxe de timbru de 2% din suma contestată, în cazul contestațiilor cu privire la stabilirea impozitului pe profit, a ma-

rărilor de întârziere, precum și a altor sume datorate bugetului administrației centrale de stat sau bugetelor locale în condițiile acestei legi. Prin Încheierea din 28 noiembrie 1994, Curtea de Apel Târgu Mureș a sesizat Curtea Constituțională.

În motivarea excepției, Societatea Comercială „Florida Impex” — S.R.L. a susținut că art. 20 din Legea nr. 12/1991 este neconstituțional, deoarece ar contraveni art. 21 alin. (1) și (2) din Constituția României, constituind un impediment la liberul acces la justiție.

Reprezentantul părților — Ministerul Finanțelor și Direcția generală a finanțelor publice și controlului financiar de stat Mureș — a susținut că prin stabilirea și perceperea taxei

de timbru nu se îngrădește în nici un fel accesul liber la justiție.

Curtea de Apel Târgu Mureș, în opinia sa, consideră că dispozițiile art. 20 din Legea nr. 12/1991 nu încalcă prevederile art. 21 din Constituție prin îngrădirea drepturilor persoanelor de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor și intereselor lor legitime. Dispozițiile Legii nr. 12/1991 stabilesc cu caracter imperativ ca, înainte de a se adresa justiției, orice persoană fizică sau juridică trebuie să urmeze procedura administrativ-jurisdicțională care, în cadrul controlului ierarhic administrativ, poate să confirme, în totalitate sau în parte, constatările și măsurile luate de organul de control. Pentru aceste servicii prestate, legea a stabilit că, în prealabil, se percepe o taxă de timbru de 2 % raportat la suma contestată, care, în cazul admiterii integrale sau parțiale a contestației, se restituie proporțional cu reducerea sumei contestate.

CURTEA,

examinând dosarul cauzei, încheierea de sesizare, raportul judecătorului-raportor, precum și corelația dispozițiilor legale atacate cu Constituția, constată:

La data invocării excepției de neconstituționalitate a art. 20 din Legea nr. 12/1991 privind impozitul pe profit, din 28 noiembrie 1994, textul era în vigoare și avea următorul cuprins:

„Contestațiile cu privire la stabilirea impozitului pe profit, a majorărilor de întârziere, precum și a altor sume datorate bugetului administrației centrale de stat sau bugetelor locale, potrivit prezentei legi, sunt supuse unei taxe de timbru de 2% calculată la suma contestată. Această taxă nu poate fi mai mică de 100 de lei.

Taxa de timbru se datorează indiferent dacă o altă contestație, cu același obiect, înregistrată și rezolvată anterior, a fost taxată.

În vederea calculării taxei de timbru, unitățile plătitoare de impozit pe profit sunt obligate să specifice în scris cuantumul sumei contestate.

În situația admiterii integrale sau parțiale a contestației, taxa de timbru se restituie integral sau proporțional cu reducerea sumei contestate.“

Curtea a fost sesizată la 10 ianuarie 1995, dată la care intrase în vigoare Ordonanța Guvernului nr. 70 din 29 august 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 31 august 1994, care a abrogat Legea nr. 12/1991, deci și textul atacat ca neconstituțional.

Reglementarea actuală, Ordonanța Guvernului nr. 70/1994, cuprinde în art. 29 alin. (9) o dispoziție similară cu cea atacată, și anume:

„Cererile de revizuire cu privire la impozitul pe profit și la majorările de întârziere aferente sunt supuse unei taxe de timbru de 2% din suma contestată. Taxa de timbru nu poate fi mai mică de 10.000 lei.

Contestațiile se timbrează cu jumătate din suma plătită la cererile de revizuire. Taxa de timbru se datorează indiferent dacă o altă cerere de revizuire sau contestație cu același obiect, înregistrată și rezolvată anterior, a fost taxată.

În vederea calculării taxei de timbru, contribuabilii sunt obligați să specifice, în scris, cuantumul sumei contestate

În situația admiterii integrale sau parțiale a cererii de revizuire sau a contestației, taxa de timbru se reduce proporțional cu reducerea sumei contestate.“

În consecință, deși excepția viza, la data invocării, art. 20 din Legea nr. 12/1991, Curtea se consideră bine investită și urmează să se pronunțe asupra constituționalității art. 29 alin. (9) din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994. De asemenea, Curtea constată că este competentă să se pronunțe asupra excepției de neconstituționalitate în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992.

Pe fond se reține că Plenul Curții Constituționale, prin Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994 privind liberul acces la justiție al persoanelor în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime, a statuat în sensul că instituirea unei proceduri administrativ-jurisdicționale nu este contrară principiului prevăzut la art. 21 din Constituție, privind liberul acces la justiție, cât timp decizia organului administrativ de jurisdicție poate fi atacată în fața unei instanțe judecătorești. Cu referire la același principiu al liberului acces la justiție, Curtea Constituțională a stabilit în Decizia nr. 7/1993, rămasă definitivă, că prin art. 21 din Constituție nu se instituie nici o interdicție cu privire la taxele în justiție, fiind legal și normal ca justițiabilii care trag un folos nemijlocit din activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora. Decizia Curții Constituționale nr. 39/1993 subliniază și ea că accesul liber la justiție nu presupune gratuitatea acesteia. Justiția este un serviciu public al statului, iar costurile sale se suportă de la bugetul de stat, la ale cărui venituri contribuie toți cetățenii. Este echitabil însă ca o parte din cheltuieli să fie suportate de cei care recurg la acest serviciu public și aceasta se realizează prin plata taxelor de timbru.

În aceiași termeni se pune problema și în cazul taxei de timbru prevăzute inițial la art. 20 din Legea nr. 12/1991, iar în prezent la art. 29 alin. (9) din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994. Contribuabilul care apreciază că impunerea făcută de un organ fiscal poate face cerere de revizuire la organele direcției generale a finanțelor publice și controlului financiar de stat județene sau a municipiului București, iar împotriva deciziei acestora poate face contestație la Ministerul Finanțelor. Decizia Ministerului Finanțelor poate fi contestată la curtea de apel, iar împotriva hotărârii acesteia se poate face recurs la Curtea Supremă de Justiție [art. 29 alin. (1) — (4) din ordonanță]. Rezultă fără nici un dubiu că, după epuizarea căilor administrativ-jurisdicționale, este deschisă calea la instanțele judecătorești și deci nu este afectat principiul liberului acces la justiție, consacrat de art. 21 din Constituție.

După cum s-a arătat, acest text nu instituie nici o interdicție cu privire la taxele în justiție, iar faptul că asemenea taxe sunt prevăzute de lege și pentru căile de atac care nu intră în competența instanțelor judecătorești nu este neconstituțional, deoarece autoritățile respective nu desfășoară o activitate pur administrativă, ci una care are și caracter jurisdicțional, apropiată deci de cea a instanțelor judecătorești. Pe de altă parte, instituirea unei taxe pentru exercitarea căilor administrativ-jurisdicționale poate constitui o garanție împotriva cererilor de revizuire și a contestațiilor făcute cu rea-credință, numai în vederea amânării plății impozitului, dat fiind că, potrivit art. 29 alin. (5) din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994, pe perioada soluționării acestor cereri se suspendă

plata sumei impozitului calculat și a majorărilor de întârziere aferente acestuia. Or, un asemenea scop nu contravine Constituției, ci este în concordanță cu dispozițiile art. 53 alin. (1), care stabilește obligația cetățenilor de a contribui, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice, și cu cele ale art. 54, care îi obligă pe cetățeni să-și exercite drepturile și

libertățile constituționale cu bună-credință. În sfârșit, este de reținut și faptul că potrivit art. 29 alin. (9) teza finală din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994, dacă se admite total sau parțial cererea de revizuire sau contestația, taxa de timbru se reduce proporțional cu reducerea sumei contestate.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A. c), al art. 24 alin. (2) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, în unanimitate,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate vizând dispozițiile art. 29 alin. (9) din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994 privind impozitul pe profit, invocată de Societatea Comercială „Florida Impex” — S.R.L., cu sediul în Târgu Mureș, str. Dealului nr. 2, județul Mureș, în Dosarul nr. 1.308/1994, aflat pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată la 12 aprilie 1994.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. Viorel Mihai Ciobanu

Magistrat-asistent,

Gabriela Radu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 97 din 24 octombrie 1995

Ioan Muraru — președinte
Mihai Constantinescu — judecător
Ioan Deleanu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Victor Dan Zlătescu — judecător
Raul Petrescu — procuror
Gabriela Radu — magistrat-asistent

Pe rol soluționarea recursului declarat împotriva Deciziei nr. 41 din 12 aprilie 1995, pronunțată de Curtea Constituțională în Dosarul nr. 10 C/1995, decizie prin care s-a respins ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile art. 29 alin. (9) din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994 privind impozitul pe profit.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 17 octombrie 1995, în lipsa părților, legal citate.

Atât recurenta, Societatea Comercială „Florida Impex” — S.R.L., prin cererea de recurs, cât și unul dintre intimai, respectiv Ministerul Finanțelor, prin întâmpinarea depusă la dosar, au solicitat, în baza art. 242 alin. 2 din Codul de procedură civilă, judecarea în lipsă.

Magistratul-asistent referă că recursul este formulat în termen și motivat.

Reprezentantul Ministerului Public a arătat că, față de jurisprudența constantă a Curții Constituționale, prin care s-a statuat constituționalitatea prevederilor cu privire la plata taxelor în justiție și a celor care instituie procedura administra-

CURTEA,

examinând actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Decizia nr. 41 din 12 aprilie 1995, Curtea Constituțională a respins ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate vizând dispozițiile art. 29 alin. (9) din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994 privind impozitul pe profit, invocată de Societatea Comercială „Florida Impex” — S.R.L. în Dosarul nr. 1.308/1994 al Curții de Apel Târgu Mureș.

Față de această decizie, recurenta, Societatea Comercială „Florida Impex” — S.R.L., a formulat recurs, arătând că:

1. cererea de revizuire și soluționarea ei nu reprezintă o procedură administrativ-jurisdicțională, iar Ministerul Finanțelor nu poate, decât cu încălcarea principiului de independență a organului care a emis actul față de părțile în litigiu și a principiului contradictorialității, să fie organ de jurisdicție în asemenea litigii;

2. plata taxei ce a fost reiterată de Ordonanța Guvernului nr. 70/1994, dar majorată valoric, poate fi prohibitivă pentru accesul liber la justiție, deși se recunoaște de către recurentă că este normal ca justițiabilii să efectueze cheltuieli pentru administrarea justiției;

3. în opinia recurenteii, cererea de revizuire instituită conform procedurii prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 70/1994 este considerată ca fiind o materializare a dreptului de petiționare; or, conform dispozițiilor constituționale, acceptarea sa este greeșită.

4. nici o taxă nu poate fi instituită pentru a împiedica accesul liber la justiție și pentru exercitarea dreptului de petiționare, numai în ideea de a se preveni contestațiile făcute de petiționari cu rea-credință;

5. instituirea taxelor numai în scopul de a constitui o sursă de venituri la bugetul de stat, fără ca acestea să aibă corespondent în acțiuni, servicii sau gratuități, este de natură să afecteze existența proprietății private și să constituie o derogare de la drepturile omului;

6. perceperea taxei de timbru de către Ministerul Finanțelor, anticipat, pentru un serviciu de care partea nu a beneficiat, este apreciată ca fiind o limitare la accesul liber la justiție, iar față de prevederile art. 3 din Codul civil, refuzul de a soluționa cererea, atât timp cât nu s-a achitat taxa de timbru, este considerat a fi o denegare de dreptate;

7. decizia atacată este lovită de nulitate absolută, întrucât, cu nerespectarea art. 24 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, judecata a avut loc fără citarea părților.

Deoarece soluționarea în fond a cauzei a avut loc în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, în recurs s-au solicitat punctele de vedere, conform art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, ale celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului.

Senatul, exprimându-și punctul de vedere, a considerat că *taxa de timbru judiciar* este legală, fiind *universal admisă și practică*, astfel încât nu constituie o îngrădire a accesului la justiție.

Guvernul, comunicându-și punctul de vedere, a considerat că, în conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale, taxa de timbru nu reprezintă o îngrădire a accesului liber la justiție.

Camera Deputaților nu și-a comunicat punctul de vedere.

CURTEA,

examinând excepția invocată, Decizia Curții Constituționale nr. 41 din 12 aprilie 1995, motivele de recurs, punctele de vedere ale Senatului și Guvernului, întâmpinarea formulată de Ministerul Finanțelor, raportul întocmit de judecătorul-raportor și concluziile procurorului, precum și dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile constituționale, reține:

În fața instanței judecătorești, astfel cum rezultă din încheierea acesteia, s-a invocat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 12/1991, care prevedeau obligativitatea plății unei taxe de timbru de 2% din suma contestată, în cadrul procedurii prealabile administrativ-jurisdicționale.

Curtea Constituțională, prin decizia care face obiectul recursului, s-a pronunțat cu privire la constituționalitatea dispozițiilor art. 29 alin. (9) din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994, prin care, în locul vechii reglementări, cuprinsă în Legea nr. 12/1991, s-au introdus dispoziții similare.

În motivarea deciziei s-a reținut că, deși art. 20 din Legea nr. 12/1991 a fost abrogat prin Ordonanța Guvernului nr. 70/1994, art. 29 alin. (9) din această ordonanță a preluat dispozițiile art. 20 din Legea nr. 12/1991, cu privire la plata taxelor de timbru ce trebuie plătite de persoanele interesate pentru cererile de revizuire a impozitului pe profit, cât și pentru contestațiile ce privesc modul de rezolvare a cererilor de revizuire, așa încât Curtea Constituțională este competentă să se pronunțe asupra constituționalității acestora.

Pe fond, s-a reținut că instituirea unei proceduri administrative-jurisdicționale nu este contrară principiului prevăzut

de art. 21 din Constituție privind liberul acces la justiție, cât timp decizia organului administrativ-jurisdicțional poate fi atacată în fața unei instanțe judecătorești. Accesul liber la justiție nu presupune însă gratuitatea acesteia. Justiția este un serviciu public al statului, iar costurile sale se suportă de la bugetul de stat, la ale cărui venituri contribuie toți cetățenii. Este echitabil ca o parte din cheltuieli să fie suportată de cei care recurg la acest serviciu și aceasta se realizează prin plata taxelor de timbru. (Au fost astfel reiterate considerente ale Deciziei nr. 1 din 8 februarie 1994 a Plenului Curții Constituționale și ale Deciziei nr. 7 din 2 martie 1993, rămasă definitivă, prima publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, iar cea de-a doua în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 179 din 27 iulie 1993).

În raport cu aceste elemente, examinând motivele de recurs, rezultă că unele dintre ele au caracterul unor excepții de neconstituționalitate care sunt invocate pentru prima dată în recurs. Este cazul excepțiilor privind: procedura administrativ-jurisdicțională prealabilă, prin care s-ar încălca principiul independenței și cel al contradictorialității, derivat din dreptul la apărare; imposibilitatea stabilirii unei taxe pentru exercitarea dreptului de petiționare — în opinia recurentului cererea de revizuire reglementată prin Ordonanța Guvernului nr. 70/1994 fiind o expresie a dreptului de petiționare; afectarea proprietății particulare ca urmare a regimului fiscal.

Curtea Constituțională nu se poate pronunța asupra acestor posibile excepții de neconstituționalitate, întrucât ele au fost pentru prima dată invocate, în fața acesteia, în recurs. Acest impediment se sprijină pe următoarele considerente:

a) potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională „hotărăște asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor”. Rezultă, pe cale de interpretare, că ea nu hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate direct în fața ei;

b) soluția contrară nu este admisibilă și pentru că astfel s-ar încălca prevederile art. 23 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, în sensul cărora, în fața instanței judecătorești, părțile trebuie să dezbată în contradictoriu excepția de neconstituționalitate, lor trebuie să li se asigure posibilitatea de a depune dovezi, instanța însăși trebuie să-și exprime opinia asupra excepției și ea este aceea care, prin încheiere, sesizează Curtea Constituțională. Dacă aceste reguli privesc judecata în fond în fața Curții Constituționale, cu atât mai mult ele privesc judecata în recurs. Cu alte cuvinte, ceea ce imperativ nu este admisibil la judecata în fond, nu poate deveni admisibil numai ca urmare a exercitării căii de atac a recursului;

c) Curtea Constituțională hotărăște asupra excepției de neconstituționalitate nu numai pe baza sesizării ei prin încheierea instanței judecătorești, dar și în limitele acestei sesizări. Orice demers al Curții Constituționale dincolo de limitele sesizării ar avea drept consecință ignorarea prevederilor constituționale și ale legii organice a Curții privind imposibilitatea sesizării ei din oficiu. Această imposibilitate — excepând inițiativele de revizuire a Constituției — privește orice judecată în contencios constituțional, indiferent de faza acesteia, în fond sau în recurs. În același sens pot fi invocate și prevederile art. 120 din Codul de procedură

civilă, care precizează imperativ că judecătorii hotărăsc „numai asupra celor ce formează obiectul pricinii supuse judecării“. Aceste prevederi sunt aplicabile și judecătorului constituțional, pe temeiul art. 16 din Legea nr. 47/1992;

d) potrivit art. 20 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, Plenul Curții Constituționale se pronunță nu numai asupra prevederilor menționate în sesizare, ci și asupra celor de care, *in mod necesar și evident*, nu pot fi dissociate. Caracterul de excepție al acestei prevederi nu permite extrapolarea ei, excepțiile fiind de strictă interpretare;

e) dacă s-ar admite ridicarea unei excepții de neconstituționalitate pentru prima dată în recursul declarat la Curtea Constituțională, s-ar bulversa rațiunile instituirii celor două grade de jurisdicție, cu toate consecințele negative ce ar decurge de aici pentru instanța de fond și pentru părți;

f) admiterea posibilității de a invoca excepția de neconstituționalitate pentru prima dată în recursul declarat la Curtea Constituțională ar înlesni exercitarea abuzivă a căii de atac de către cel care, nesocotind legea, ar pune instanța și partea adversă în situația de a se pronunța în legătură cu noi probleme litigioase;

g) excepția de neconstituționalitate este o excepție de ordine publică și, ca atare, ea poate fi ridicată în orice stare a *pricinii*. Este însă vorba de *pricina* aflată în fața instanței judecătorești și de fazele și etapele procesului desfășurat în cadrul justiției de drept comun, nu al celei constituționale;

h) potrivit art. 306 alin. 2 din Codul de procedură civilă, „motivele de ordine publică pot fi invocate și din oficiu de către instanța de recurs“. Aceste prevederi sunt aplicabile și instanței de recurs din contenciosul constituțional. Ele n-ar putea însă justifica instanței de recurs invocarea unor noi excepții de neconstituționalitate sau rezolvarea și a unor excepții care n-au făcut obiectul judecării la instanța de fond. *Motivele de ordine publică*, la care se referă art. 306 alin. 2 din Codul de procedură civilă, privesc cazurile de nulitate absolută a hotărârii atacate, altele decât cele arătate de recurenți.

Față de considerentele arătate, rămân spre soluționare instanței de recurs două dintre motivele formulate de recurent: pronunțarea deciziei în fond de către Curtea Constituțională cu nerespectarea prevederilor art. 24 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, privind citarea părților; impedimentul la liberul acces

la justiție creat — în opinia recurentului — prin instituirea unei taxe de timbru în procedura prealabilă administrativ-jurisdicțională.

Ambele motive sunt însă neîntemeiate.

Primul motiv de recurs este consecința erorii recurentului. Astfel cum rezultă din dispozitivul deciziei atacate, excepția de neconstituționalitate a fost respinsă ca *vădit nefondată*. Or, în sensul prevederilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, atunci când se consideră că excepția este *vădit nefondată*, aceasta se respinge cu unanimitatea de voturi a membrilor completului de judecată, *fără citarea părților*.

Cel de-al doilea motiv de recurs este neîntemeiat, întrucât, așa cum constant s-a decis de către Curtea Constituțională, accesul liber la justiție nu presupune gratuitatea acesteia. (Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994 a Plenului Curții Constituționale, Decizia nr. 39 din 7 iulie 1993, aceasta din urmă publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 179 din 27 iulie 1993).

Art. 21 din Constituție, prin care se garantează accesul liber la justiție, nu instituie nici o interdicție cu privire la taxele în justiție. (În acest sens s-a pronunțat deja Curtea Constituțională prin Decizia nr. 7 din 2 martie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 179 din 27 iulie 1993.) Taxa de timbru este o modalitate de acoperire, în parte, a cheltuielilor pe care le implică serviciul public al justiției. Este însă de observat că, chiar în Ordonanța Guvernului nr. 70/1994, la art. 29 alin. (9), se precizează că „în situația admiterii integrale sau parțiale a cererii de revizuire sau a contestației, taxa de timbru se reduce proporțional cu reducerea sumei contestate“. Dacă cererea de revizuire sau contestația ar fi respinsă integral, iar titularul acesteia, în baza art. 21 din Constituție, s-ar adresa instanței și aceasta ar admite acțiunea în contencios administrativ, prin aplicarea art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă s-ar ajunge, de asemenea, la rezultatul recuperării cheltuielilor de judecată, în care se include și taxa de timbru plătită anticipat.

Prin referire la art. 306 alin. 2 din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu a reținut vreun motiv de ordine publică pe care să-l invoce din oficiu cu privire la decizia care face obiectul recursului.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 25 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul formulat de Societatea Comercială „Florida Impex“ — S.R.L. împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 41 din 2 aprilie 1995.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 17 octombrie 1995.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,

Gabriela Radu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 68*)
din 28 iunie 1995

Mihai Constantinescu — președinte
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Antonie Iorgovan — judecător
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent

Completul de judecată, convocat potrivit art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, constată următoarele:

Prin Încheierea din 24 mai 1995 a Curții de Apel Bacău — Secția civilă, pronunțată în Dosarul nr. 529/1995, Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, ridicată de pârâții recurenți Neagu Alexandrina și Sârghișuța Dumitru.

În motivarea excepției se susține, în esență, că în actuala redactare dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 contravin prevederilor art. 20 și ale art. 21 din Constituție. În acest sens se arată că, potrivit art. 21 din Constituție, nici o lege nu poate îngădi accesul liber la justiție, așa încât accesul la calea de atac a recursului împotriva hotărârilor definitive nu poate fi limitat la hotărârile pronunțate doar cu un an înainte de reforma justiției.

Curtea de Apel Bacău — Secția civilă, exprimându-și opinia, apreciază că dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 sunt constituționale, neputând fi interpretate ca o limitare a dreptului persoanelor de a se adresa justiției.

CURTEA,

analizând actele dosarului, raportul întocmit de judecătorul-raportor și prevederile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, raportate la dispozițiile art. 20 și ale art. 21 din Constituție, reține următoarele:

Curtea este competentă să se pronunțe asupra excepției de neconstituționalitate care a fost invocată, cu respectarea prevederilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 3 alin. (2) din Legea nr. 47/1992.

Potrivit art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 65/1993, ce face obiectul excepției de neconstituționalitate, hotărârile rămase definitive în perioada 30 iunie 1992 — 30 iunie 1993, precum și în perioada de la 1 iulie 1993 până la 26 iulie 1993, pot fi atacate cu recurs în termen de 60 de zile.

Deși excepția este întemeiată pe susținerea că art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 ar fi în contradicție cu prevederile constituționale ale art. 20 — prioritatea față de legile interne a tratatelor internaționale privind drepturile omului — și ale art. 21 — accesul liber la justiție —, din motivarea excepției rezultă că, în realitate, dispozițiile legale atacate se consideră că sunt neconstituționale, întrucât au caracter retroactiv.

Cu privire la constituționalitatea art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, astfel cum a fost completat prin Legea nr. 65/1993, Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 131 din 23 noiembrie 1994, definitivă prin nerecurare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 34 din 15 februarie 1995. Prin această decizie s-a constatat că prevederile legale sus-menționate sunt neconstituționale, în măsura în care se aplică hotărârilor definitive pronunțate anterior datei de 26 iulie 1992. În considerentele deciziei s-a reținut, în esență, că la data intrării în vigoare a Legii nr. 59/1993 — 26 iulie 1993 — existau două categorii de hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești: anterioare datei de 26 iulie 1992, care nu mai puteau fi atacate nici pe calea recursului extraordinar, și posterioare acestei date și până la intrarea în vigoare a Legii nr. 59/1993, împotriva cărora se putea exercita recursul extraordinar. Dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, raportate la prima categorie de hotărâri menționate, au un vădit caracter retroactiv, deoarece hotărâri care nu mai puteau fi desființate pe calea recursului extraordinar, existent la data pronunțării acestora, erau supuse unei căi noi de atac, inexistentă la data pronunțării lor. Cât privește cea de-a doua categorie — hotărâri definitive pronunțate ulterior datei de 26 iulie 1992, care puteau fi atacate cu recurs extraordinar — dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 creează un regim mai favorabil prin exercitarea recursului direct de către părțile interesate. Caracterul retroactiv ar fi rezultat din privarea părților de posibilitățile oferite de recursul extraordinar. Dar înlăturarea recursului extraordinar ce se putea exercita la data pronunțării hotărârii, care constituie un aspect al retroactivității, este anihilată în cazul acestor hotărâri prin posibilitatea exercitării recursului direct de către părți.

Deoarece de la data pronunțării deciziei până în prezent nu au intervenit elemente noi care să justifice o altă soluție, această decizie se impune, în temeiul art. 145 alin. (2) din Constituție, și în ce privește excepția de față.

Ținând seama și de prevederile art. 128 din Constituție, potrivit cărora calea de atac se exercită în condițiile legii, rezultă că limitarea la un an a posibilității exercitării recursului, potrivit art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, nu poate fi considerată ca o îngădire a accesului la justiție, care, așa cum s-a statuat prin Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, presupune, în ce privește căile de atac, dreptul neîngrădit al părților de a le utiliza în condițiile instituite de legiuitor.

Pentru același motiv, nici critica legată de art. 20 din Constituție nu poate fi reținută.

În consecință, rezultă că excepția urmează a fi respinsă, în sensul art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, ca vădit nefondată.

Față de cele arătate, potrivit art. 144 lit. c) și art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și art. 13 alin. (1) lit. A. c), art. 24 alin. (2) și art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, în unanimitate,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate a art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, ridicată de pârâții recurenți Neagu Alexandrina și Sârghiută Dumitru în Dosarul nr. 529/1995 al Curții de Apel Bacău — Secția civilă. Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare. Pronunțată în ședința din 28 iunie 1995.

PREȘEDINTE,
dr. Mihai Constantinescu

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 122 din 28 noiembrie 1995

Ioan Muraru — președinte
Ioan Deleanu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Victor Dan Zlătescu — judecător
Raul Petrescu — procuror
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent

Pe rol pronunțarea asupra recursului declarat de Sârghiută Dumitru și Neagu Alexandrina împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 68 din 28 iunie 1995.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 21 noiembrie 1995, în absența părților și în prezența Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru 28 noiembrie 1995.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține:

În Dosarul nr. 529/1995 al Curții de Apel Bacău, Sârghiută Dumitru și Neagu Alexandrina au invocat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993. În motivarea excepției se susține, în esență, că în actuala redactare, dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 contravin prevederilor art. 20 și ale art. 21 din Constituție. În acest sens se arată că, potrivit art. 21 din Constituție, nici o lege nu poate îngreuna accesul liber la justiție, așa încât accesul la calea de atac a recursului împotriva hotărârilor definitive nu poate fi limitat la hotărârile pronunțate doar cu un an înainte de reforma justiției.

Prin Decizia nr. 68 din 28 iunie 1995, Curtea Constituțională a respins ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, arătându-se, în esență, că, în legătură cu neconstituționalitatea acestor dispoziții, Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 131 din 23 noiembrie 1994, reținând prin

nerecurare. Prin această decizie s-a constatat că prevederile sus-menționate sunt neconstituționale, în măsura în care se aplică hotărârilor definitive pronunțate anterior datei de 26 iulie 1992, întrucât la data intrării în vigoare a Legii nr. 59/1993 — 26 iulie 1993 — existau două categorii de hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești: anterioare datei de 26 iulie 1992, care nu mai puteau fi atacate nici pe calea recursului extraordinar, și posterioare acestei date și până la intrarea în vigoare a Legii nr. 59/1993, împotriva cărora se putea exercita recursul extraordinar.

Împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 68 din 28 iunie 1995, Sârghiută Dumitru și Neagu Alexandrina au declarat recurs pentru următoarele motive: garanțiile procesuale create prin Legea nr. 59/1993, constând, în esență, în reintroducerea căii de atac a apelului și reformarea căii de atac a recursului, trebuie să vizeze o *repunere în termen* pentru exercitarea căilor de atac față de toate hotărârile judecătorești pronunțate anterior Legii nr. 59/1993; invocarea Deciziei Curții Constituționale nr. 131 din 23 noiembrie 1994 *nu este suficientă*, întrucât calea de atac a recursului nu este *nouă*, iar pe de altă parte, o decizie anterioară, criticabilă, nu poate fi ridicată la *rang de principiu*.

Deoarece soluționarea excepției s-a făcut în temeiul art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, fără citarea părților, după declararea recursului s-au solicitat, conform art. 24 alin. (3) din aceeași lege, punctele de vedere ale Camerei Deputaților, Senatului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate a art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 este, așa cum s-a statuat prin Decizia Curții Constituționale nr. 68/1995, atacată cu prezentul recurs, vădit nefondată. Admiterea excepției de neconstituționalitate și, respectiv, posibilitatea exercitării actualei căi de atac a recursului împotriva oricărei hotărâri judecătorești, rămasă definitivă și periculoasă pentru legalitatea actelor emise în temeiul acesteia, nu pot fi considerate ca fiind în interesul public și, prin urmare, nu pot fi pronunțate în mod obligatoriu.

cererea de recurs, ar însemna nerespectarea principiilor privind neretroactivitatea legilor și stabilitatea raporturilor juridice civile.

Camera Deputaților și Senatul nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, decizia atacată, motivele de recurs, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile Ministerului Public, susținute în ședința din 21 noiembrie 1995, dispozițiile legale atacate ca neconstituționale, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, precum și dispozițiile Regulamentului de organizare și funcționare a Curții Constituționale, reține următoarele:

Motivul de recurs, potrivit căruia garanțiile procesuale create prin Legea nr. 59/1993 constau, în esență, în reintroducerea căii de atac a apelului și reformarea căii de atac a recursului, ce vizează *o repunere în termen* pentru exercitarea căilor de atac față de toate hotărârile judecătorești pronunțate anterior Legii nr. 59/1993, este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Calea de atac împotriva unei hotărâri judecătorești trebuie exercitată în raport cu reglementările în vigoare la data pronunțării ei, pentru îndreptarea nelegalității sau netemeinicii acesteia. Numai astfel se pot asigura autoritatea hotărârii și stabilitatea raporturilor juridice.

La data intrării în vigoare a Legii nr. 59/1993, adică la 26 iulie 1993, existau două categorii de hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești: a) hotărâri anterioare datei de

26 iulie 1992, care nu mai puteau fi atacate nici pe calea recursului extraordinar; b) hotărâri posteroare datei de 26 iulie 1992, care, până la intrarea în vigoare a Legii nr. 59/1993, erau susceptibile de recurs extraordinar.

Dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 nu sunt aplicabile hotărârilor din prima categorie, deoarece s-ar deschide în privința acestora o nouă cale de atac, inexistentă la data pronunțării lor.

Cât privește cea de-a doua categorie de hotărâri, dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 sunt aplicabile, altminteri părțile ar fi private de posibilitatea rediscutării hotărârii, ca urmare a exercitării recursului extraordinar existent la data pronunțării acelei hotărâri. Înălțurarea recursului extraordinar ce se putea exercita la data pronunțării hotărârii, care constituie un aspect al retroactivității, este anihilată în cazul acestor hotărâri prin posibilitatea exercitării recursului direct de către părți.

Cel de-al doilea motiv de recurs, prin care se susține că o decizie anterioară, criticabilă, a Curții Constituționale este ridicată la rang de principiu, urmează, de asemenea, a fi respins, deoarece, prin invocarea practicii Curții în decizia recurată, respectiv a Deciziei nr. 131 din 23 noiembrie 1994, s-a făcut aplicarea principiului constituțional, prevăzut de art. 145 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii și au putere numai pentru viitor.

Curtea, din oficiu, în condițiile art. 304¹ și ale art. 306 alin. 2 din Codul de procedură civilă, a examinat decizia atacată și nu a constatat existența unor motive pentru casarea acesteia.

Având în vedere considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul declarat de Sârghiuță Dumitru și Neagu Alexandrina împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 68 din 28 iunie 1995.

Definitivă.

Pronunțată în ședința din 28 noiembrie 1995.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

★

RECTIFICARE

În Hotărârea Guvernului nr. 1.024/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 297 din 27 decembrie 1995, la art. 1, în loc de „parcela 217“, se va citi „parcela 271“.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, telefon 668.55.58 și 614.17.39.